

ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อความสามารถ
ในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ

นางศิริมา ทองดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF MORAL REASONING SKILL TRAINING PROGRAM ON ETHICAL
DECISION MAKING ABILITY OF PROFESSIONAL NURSES

Mrs.Sirima Thongdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491516

ศิริมา ทองดี: ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อความสามารถ ในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ (THE EFFECT OF MORAL REASONING SKILL TRAINING PROGRAM ON ETHICAL DECISION MAKING ABILITY OF PROFESSIONAL NURSES) อ. ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุชาดา รัชชกุล, 146 หน้า.

การวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเปรียบเทียบความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กับกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลบ้านหมี่จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน สุ่มอย่างง่ายและจัดเข้ากลุ่มโดยวิธีการจับคู่กลุ่มตัวอย่างให้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันที่สุดในด้านหอผู้ป่วย ระยะเวลาการปฏิบัติงาน อายุและคะแนนความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและแบบบันทึกสถานการณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามนัยประยุกต์ (MEQ) วัดความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ตรวจสอบค่าความเที่ยงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.59 ค่าดัชนีความยากง่ายเท่ากับ 0.43 และ ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.42 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพภายหลังการได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
2. ความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่ออนิสิต..... ศิริมา ทองดี

ปีการศึกษา.....2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศิริมา ทองดี

4777848436 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : MORAL REASONING SKILL TRAINING PROGRAM / ETHICAL

DECISION MAKING / PROFESSIONAL NURSES

SIRIMA THONGDEE: THE EFFECT OF MORAL REASONING SKILL TRAINING PROGRAM ON ETHICAL DECISION MAKING ABILITY OF PROFESSIONAL NURSES. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUCHADA RATCHUKUL, Ed.D. , 146 pp.

The purposes of this quasi - experimental research with two group pretest - posttest design were to compare the ethical decision making ability of professional nurses between who received of moral reasoning skill training program and those by normal practice. Research sample consisted of 40 professional nurses who working in Banmi Hospital. Forty research subjects were selected by convenient sampling and were 20 subjects each were assigned into the two groups by matched pair technique .The experimental group received moral reasoning skill training program which was developed by researcher.

The research instruments were moral reasoning skill training program and Modified Essay Questions (MEQ) test of the ethical decision making ability of professional nurses. The MEQ was test the reliability by Cronbach's Alpha Coefficient. The scales of reliability were 0.59, index of difficulty was 0.43 and discrimination power was 0.42. Research data were analyzed using mean, standard deviation and t-test.

Major findings were as follow;

1. The ethical decision making ability of professional nurses in moral reasoning skill training program after experimental was statistically significantly higher than before experimental at the .05 level.

2. The ethical decision making ability of professional nurses in moral reasoning skill training program was statistically significantly higher than the professional nurses in normal practice at the .05 level.

Field of study ...Nursing Administration.... Student's signature..... *Sirima Thongdee*.....

Academic year2006..... Advisor's signature..... *Suchada Ratchukul*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ รัชชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น จุดประกาย ความคิดใหม่ ๆ และเป็นครูผู้เสียสละตลอดจนให้ความสนใจ ห่วงใย เอาใจใส่ เอื้ออาทร ทำให้ผู้วิจัยเกิดความมุ่งมั่น อดทนและมีความพยายามจนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ชาญ ตันติวารภรณ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านหมี่และผู้บริหารทางการแพทย์โรงพยาบาลบ้านหมี่ โดยเฉพาะพยาบาลวิชาวชิพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้โอกาสในการศึกษาและให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการวิจัยอย่างดียิ่งและขอขอบคุณพี่ เพื่อนและน้องร่วมสถาบันทุกท่านที่เป็นกำลังใจซึ่งกันและกันเสมอมา

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูลและกำลังใจที่ดีจากหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานกลุ่มงานเวชกรรมสังคม รวมทั้งพยาบาลงานให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณอรุณศรี ตันติวารภรณ์ และคุณกนกพร เมฆกลิ่น ที่คอยชี้แนะและเป็นกำลังใจมาตลอด

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออุดมและคุณแม่ชูจิตร์ สืบสุข ผู้ให้กำเนิดที่ให้ความรักความเมตตาและทุกอย่างที่ดีมีคุณค่า เป็นสิ่งมีค่าสูงสุดที่ผู้วิจัยใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจมาตลอด ขอขอบคุณพี่สาว น้องสาว ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจและที่สำคัญคือ นายฐนพล ทองดี นางสาวธันยพร ทองดี เด็กชายธนิน ทองดี สามีและบุตรอันเป็นที่รักผู้เป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการวิจัย	128
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	129
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	132
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	88
2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหอผู้ป่วย อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	89
3 เปรียบเทียบการตรวจหาความเที่ยงและความตรงเชิงประจักษ์ของเครื่องมือของแบบสอบ อัตนัยประยุกต์วัดความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ระหว่างการทดลองใช้เครื่องมือและหลังการทดลอง.....	98
4 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมตามโปรแกรมการฝึกทักษะ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	102
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	107
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามกระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	109

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	85
2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	105